ARCHEOLOGIENOTA
GASTHUISSTRAAT 10 TE ROESELARE

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 2535

Rapport opgemaakt door:

ABO CONSULTANCY

Kontichsesteenweg 38

2630 Aartselaar

Projectcode:

Intern: 42416

Extern: Gasthuisstraat 10

AOE: 2025J143

1 INLEIDING

Er wordt voor de sloop van vier gebouwen (ca. 1.285 m²) en de uitbraak van verharding (ca. 720 m²) ter hoogte van Gasthuisstraat 10 te Roeselare (provincie West-Vlaanderen) een bodemingreep beoogd van ca. 2.005 m². Deze ingreep overschrijdt de wettelijk bepaalde grenswaarden van 1.000 m² voor een zone in woongebied waardoor het Onroerend Erfgoeddecreet (art. 5.4.) de opmaak van een archeologienota verplicht ter evaluatie en waardering van het archeologisch potentieel van het betrokken bodemarchief.

- Het projectgebied bevindt zich landschappelijk in een lagere zone binnen de alluviale vlakte van de Sint-Amandsbeek. De loop van deze beek werd in de 19de eeuw en later verplaatst en overwelfd, waardoor ze vandaag niet meer zichtbaar is binnen het projectgebied. Historisch kaartmateriaal toont duidelijk dat het terrein zich binnen de opgevulde beekzone bevindt en in het verleden gebruikt werd als hooiland.

- Bodemkundig is het projectgebied aangeduid als bodemtype OB: een door menselijke ingrepen gewijzigde bodem. De bodems in de brede omgeving van het projectgebied bestaan uit zandleembodems. De ligging binnen de alluviale vlakte en de aanduidingen op historische kaarten wijzen op een natte, drassige ondergrond. Een dergelijke situatie was weinig aantrekkelijk voor bewoning en ongeschikt voor landbouw in het verleden.

- De CAI vermeldt slechts enkele vondsten in de ruimere omgeving, voornamelijk toevalsvondsten. Enkel melding ID 70540 ligt op een vergelijkbare landschappelijke positie, nabij de rivier de Mandel. Deze vondst bevindt zich echter veel dichter bij de historische stadskern van Roeselare en laat geen conclusies toe voor het huidige projectgebied. Archeologisch onderzoek vond tot nu toe vooral plaats nabij het historische centrum, waardoor deze gegevens niet kunnen worden geëxtrapoleerd. Historisch gezien maakte het huidige stedelijke gebied deel uit van landbouw- en weideland. Ter hoogte van het projectgebied bevinden zich enkele erfgoedwaarden (Aalmoezenierswoning, kapel, moederhuis). Deze erfgoedwaarden worden niet geraakt tijdens de werken en behoren niet tot de te slopen gebouwen.

- Op historisch kaartmateriaal is in de 18de eeuw binnen het projectgebied geen bebouwing te zien. De kaarten uit 1873 en 1939 tonen duidelijk dat het terrein lager ligt dan de hoger gelegen zones ten oosten en westen ervan. Tot op de topografische kaart van 1969 wordt de Sint-Amandsbeek nog binnen of nabij het projectgebied aangeduid. Bebouwing verschijnt pas tegen het einde van de 19de eeuw, met op de kaart van 1969 de bebouwing van de te slopen vleugel. Latere kaarten en orthofoto's tonen de verdwijning van de beek door overwelving en inbuizing.

- Historisch is bekend dat zich op deze locatie het stedelijk ziekenhuis bevond met kapel, materniteit, schuur en aalmoezenierswoning. De kapel ligt binnen het projectgebied maar valt niet onder de te slopen gebouwen. De schuur, die zich vroeger binnen de projectgrenzen bevond, werd rond 2000 gesloopt. De materniteit en de aalmoezenierswoning liggen ten oosten van het projectgebied, ter hoogte van het ziekenhuis, en maken geen deel uit van de huidige zone.

- Op het aangrenzende perceel werd eerder een archeologienota opgesteld (ID 22827). Daarin werd geen verder onderzoek geadviseerd vanwege de beperkte bodemverstoring in een zone met laag archeologisch potentieel. Dit lage potentieel werd verklaard door de onaantrekkelijke landschappelijke en bodemkundige ligging binnen de natte alluviale vlakte van de Sint-Amandsbeek. Dezelfde omstandigheden gelden eveneens voor het huidige projectgebied. De ligging nabij de opgevulde beek en de herhaalde sloop- en bouwfasen hebben geleid tot aanzienlijke verstoring, wat het archeologisch potentieel verder verlaagt.

- De geplande werken omvatten de sloop van gebouwen A, B, C en D, evenals de verharding tussen gebouwen B en C. De overige gebouwen blijven behouden. De te slopen gebouwen hebben samen een footprint van 1.285 m²; de te verwijderen verharding beslaat 720 m². De asfaltverharding verstoort de bodem tot circa 0,50 m-Mv. De gebouwen zijn onderkelderd — met kruipkelders tot 0,80 m-Mv of kelders tot 1,50 m-Mv — wat, inclusief buffer en fundering, neerkomt op verstoringen tot 2,5 m-Mv (kelders) en 1,8 m-Mv (kruipkelders). De bestaande bebouwing heeft dus reeds aanzienlijke bodemverstoringen veroorzaakt, de sloop gaat niet buiten gabarit en brengt geen extra verstoring met zich mee.

Op basis van de landschappelijke ligging, de CAI-gegevens en het historisch kaartmateriaal wordt het archeologisch potentieel binnen het projectgebied als matig tot laag beoordeeld. De hoger en droger gelegen zones ten oosten en westen lijken in het verleden geschikter voor bewoning en landbouw. Binnen het projectgebied is wel bebouwing aanwezig vanaf de eerste helft van de 19de eeuw, maar deze zones zijn door eerdere sloop- en bouwwerken sterk verstoord. Gezien de bestaande verstoring, de bodemingreep binnen gabarit en de natte landschappelijke ligging, worden voor de sloop van de gebouwen **geen verdere archeologische maatregelen geadviseerd.**

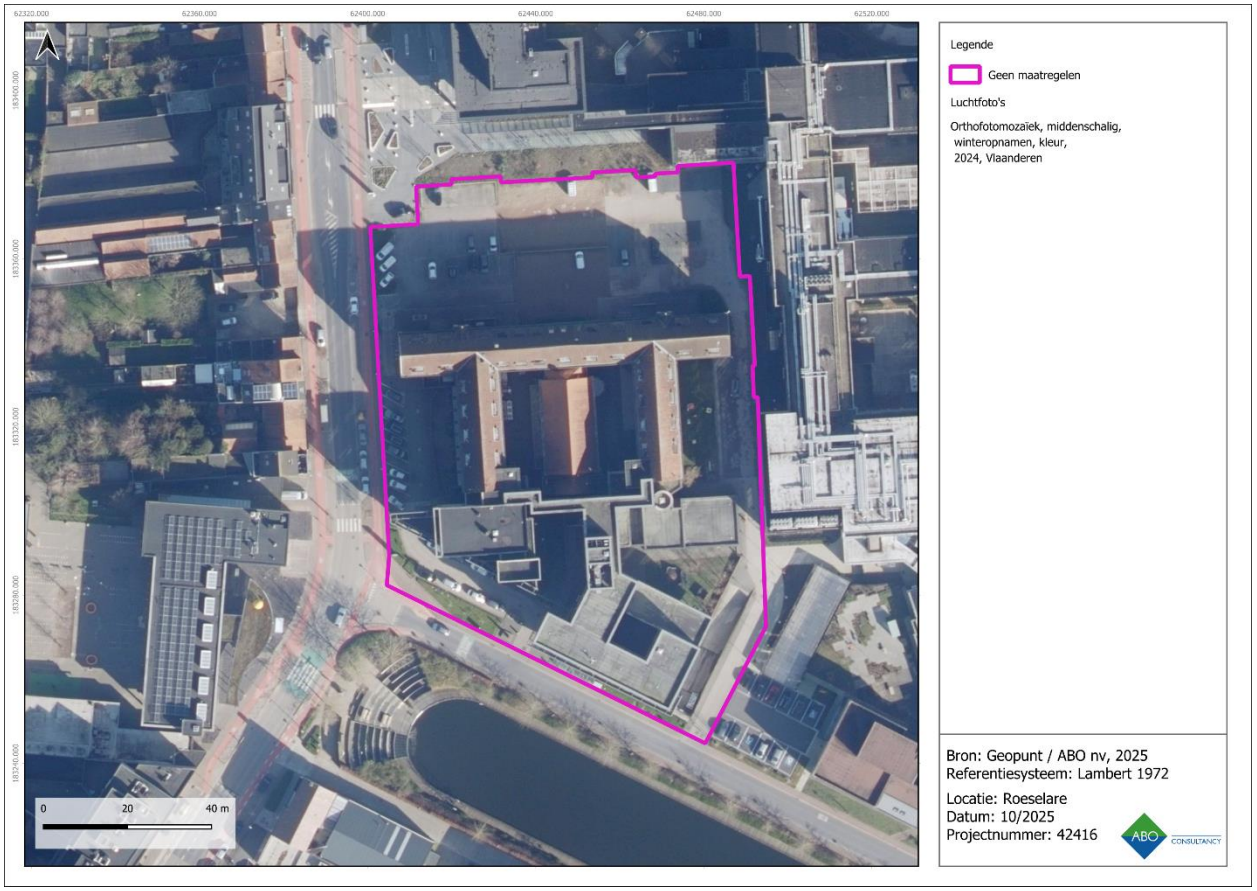

Figuur 38: Meest recente orthofotomozaïek (2024) met aanduiding van het projectgebied en de zone 'geen maatregelen'

2 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		5/11/2025
Glenn De hooghe	Business Unit Manager		5/11/2025
Melissa Lamberts	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		5/11/2025